

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АКАДЕМІЧНОЇ ЧЕСНОСТІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**Д. М. Загірняк**

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600, Україна, E-mail: deniszagirnyak@ Rambler.ru

Визначено необхідність побудови автономії вищого навчального закладу на засадах академічної чесності. На підставі дослідження досвіду провідних американських вищих навчальних закладів надано тлумачення поняття академічної чесності як сукупності п'ятьох фундаментальних цінностей. Доведено, що відсутність кодексу академічної чесності студентів і науковців в українських вищих навчальних закладах не дозволяє зміцнювати та заохочувати відповідальну поведінку. Запропоновано методологічні засади побудови системи академічної чесності.

Ключові слова: академічна чесність, автономний вищий навчальний заклад, фундаментальні цінності, чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність, кодекс академічної чесності студентів і науковців.

**МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ АКАДЕМИЧЕСКОЙ ЧЕСТНОСТИ
ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ****Д. М. Загірняк**

Кременчугский национальный университет имени Михаила Остроградского

ул. Первомайская, 20, г. Кременчуг, 39600, Украина, E-mail: deniszagirnyak@ Rambler.ru

Определена необходимость построения автономии высшего учебного заведения на принципах академической честности. На основе исследования опыта ведущих американских вузов представлена трактовка понятия академической честности как совокупности пяти фундаментальных ценностей. Доказано, что отсутствие кодекса академической честности студентов и ученых в украинских вузах не позволяет укреплять и поощрять ответственное поведение. Предложены методологические основы построения системы академической честности.

Ключевые слова: академическая честность, автономное высшее учебное заведение, фундаментальные ценности, честность, доверие, справедливость, уважение, ответственность, кодекс академической честности студентов и ученых.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. Здатність університету досягти своїх цілей, створити сучасний автономний вищий навчальний заклад залежить від якості академічної роботи викладачів, співробітників і студентів.

Академічна свобода може розквітати тільки в суспільстві вчених, у якому визнається, що інтелектуальна чесність із супутніми її правами та обов'язками лежить в основі її місії. Дотримання чесності в роботі, словах, ідеях і діях – це принцип, якого повинні дотримуватись усі члени громади.

У світовій практиці існує багато різних варіантів побудови системи академічної чесності, але найбільш розвинена вона в провідних навчальних закладах Сполучених Штатів.

Як не дивно, проблеми, що постали перед американськими вишами, є дуже схожими з проблемами українських ВНЗ. Сучасний студент як і у Сполучених Штатах, так і в Україні має певну схильність до шахрайства. Замовлення виконання контрольних і курсових, бакалаврських і магістерських робіт, залучення третіх осіб для здачі іспитів і заліків – із цими проблемами стикаються викладачі по обидва боки океану.

Мета роботи – створення методологічних засад академічної чесності вищого навчального закладу.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. Дослідження, проведені американськими вченими,

наочно показують, що рівень обману серед студентів середньої школи та коледжів є високим і постійно зростає. Професор Дональд МакКейб з Університету Рутгерса, який заснував Центр академічної чесності, довів [1], що більше 75 % студентів коледжів обманюють, принаймні, хоча б раз під час їх кар'єри бакалаврату.

Особливе занепокоєння викликають результати дослідження «Хто є хто» [2], зібрані серед старшокласників США, які свідчать, що 80 % студентів з високими досягненнями в коледжі вважають, що обман є звичайною справою і не є серйозною провиною.

Завдяки існуванню нових технологій стало простіше шахраювати. Організація «Educational Testing Service» зазначає [3], що лише, наприклад, один вебсайт з надання безкоштовних курсових робіт для студентів у середньому відвідує 80000 користувачів на день. На жаль, на цей час не існує соціологічних даних щодо схильності до шахрайств українських учнів і студентів, але ця проблема є достатньо гострою й у нас.

Тому, безперечно, необхідно не тільки створити, а і постійно підтримувати культуру академічної чесності у вищому навчальному закладі. Міжнародний центр з академічної чесності США визначає це поняття як дотримання п'ятьох фундаментальних цінностей [4]:

– чесність (недобросовісна поведінка не лише ставить під загрозу добробут академічних шкіл і порушує права своїх членів, вона також може кинути тінь на репутацію навчального закладу та зменшити кількість виданих наукових ступенів);

– довіра (довіра є необхідною основою наукової роботи. Вона дозволяє нам співпрацювати, обмінюватися інформацією і поширювати нові ідеї вільно, не побоюючись, що наша робота буде вкрадена, наш кар'єрний ріст або наша репутація зменшиться);

– справедливість (справедлива терапія є важливим чинником у формуванні етичної спільноти. Важливі компоненти справедливості включають передбачуваність, прозорість і чіткі, розумні очікування. Справедлива, точна і неупереджена оцінка відіграє важливу роль у процесах навчання, має важливе значення для встановлення довіри між викладачами та студентами);

– повага (повага в академічних спільнотах повинна бути взаємною і вимагати прояву поваги як до самого себе, так і до інших. Повага до себе означає стикатися з проблемами цілісно, а повага до інших – оцінювати різноманітність думок і необхідність оскаржувати, тестувати і допрацьовувати ідеї);

– відповідність (відповідальні громади можуть працювати, щоб подолати апатію і надихати інших, відстоювати академічні стандарти чесності групи. Бути відповідальним – значить протистояти злочинам, чинити опір негативному тиску з боку однолітків і слугувати позитивним прикладом. Відповідальні особи мають нести відповідальність за свої дії та працювати так, щоб перешкоджати і запобігати неправомірній поведінці інших).

Багато викладачів і студентів дотримуються принципів академічної чесності тому, що вони розуміють, що справжні цілі викладання, навчання і дослідження можуть бути досягнуті лише в середовищі, у якому панують етичні стандарти. Але відсутність програми (кодексу) академічної чесності студентів і науковців в українських вишах не дозволяє зміцнювати та заохочувати відповідальну поведінку в сучасному вищому навчальному закладі.

Сприяння створенню фундаментальних цінностей академічної чесності у сфері освіти вимагає врахування високих стандартів чесності в освітянській місії.

Уже понад два десятиліття цьому питанню приділяють увагу провідні американські виші. Деталі програми академічної чесності кожної установи повинні залежати від конкретних умов у суспільстві. Хоча немає жодної формули «один варіант – для всіх», але практика успішних програм академічної чесності в США існує.

Для встановлення клімату академічної чесності навчальний заклад повинен:

1. Розробити та опублікувати чітку і справедливу політику академічної чесності (процедури, які

зрозумілі та можуть бути ефективно послідовно реалізовані).

2. Сприяти розповсюдженню позитивних аспектів академічної чесності серед усіх сегментів спільноти кампусу (рекламна діяльність повинна включати в себе обговорення основних цінностей, розвиток етичного потенціалу, зв'язок між академічною чесністю та загальними моральними проблемами).

3. Навчати всіх членів спільноти академічних стандартів чесності, щоб очікування були добре зрозумілими як невід'ємні компоненти культури спільноти.

4. Практикувати дії, описані в політиці кампусу, послідовно і справедливо. Забезпечити підтримку для тих, хто дотримується політики і підтримки стандартів.

5. Розробити, пояснити та управляти справедливою, прозорою системою для розгляду порушень чесності.

6. Бути обізнаним щодо поточних подій у галузі технологій та освітніх практик з метою прогнозування підвищених ризиків і розв'язання потенційних проблем.

7. Регулярно оцінювати ефективність наукової політики, процедур і практики. Переглядати її та активізувати за необхідності, оновлювати і покращувати.

ВИСНОВКИ. Вищі навчальні заклади є успішними, коли члени громади поділяють загальнолюдські фундаментальні цінності. Щоб сформувати їх, необхідно зробити їх частиною діалогів студентів, викладачів та адміністраторів. Чесність буде зміцнювати академічні спільноти, коли стандарти співтовариства будуть приведені відповідно до фундаментальних цінностей та знайдуть підтримку в його інституційній політиці. Вищі навчальні заклади, що декларують академічну чесність як фундаментальну основу створення автономії, допомагають створити сильну громадянську культуру суспільства в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Rutgers Business School Newark and New Brunswick [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.business.rutgers.edu.

2. Who's Who Among American High School Students [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.librarything.com/.../Who's+Who+Among+American+High+School+Students.

3. Educational Testing Service [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ets.org.

4. International Center for Academic Integrity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.academicintegrity.org.

**METHODOLOGICAL FOUNDATION OF ACADEMIC HONESTY
OF A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION**

D. Zagirnyak

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University

vul. Pershotravneva, 20, Kremenchuk, 39600, Ukraine. E-mail: deniszagirnyak@rambler.ru

The necessity for creation of educational institution autonomy on the basis of academic honesty is determined. Grounding on the experience of leading US research universities, the concept of academic honesty is interpreted as a combination of five fundamental values. It is proved that the lack of academic honesty code for students and scholars in Ukrainian universities does not allow strengthening and encouraging responsible behavior. Methodological foundation for creation of academic honesty system is proposed.

Key words: academic honesty, autonomous institution of higher education, fundamental values, honesty, trust, fairness, respect, responsibility, code of academic integrity for students and scholars.

REFERENCES

1. Rutgers Business School Newark and New Brunswick, (2014), available at: www.business-rutgers.edu, (accessed January 10, 2015).

2. Who's Who Among American High School Students, (2014), available at: www.librarything.com/-.../Who's+Who+Among+American+High+School+Students, (accessed January 8, 2015).

3. Educational Testing Service, (2013), available at: www.ets.org, (accessed February 10, 2015).

4. International Center for Academic Integrity, (2013), available at: www.academicintegrity.org, (accessed January 13, 2015).

Стаття надійшла 26.02.2014.